

Opbouw van de Toekomstmeter

Vanaf pagina 2 begint het overzicht van alle vragen.

Wij nodigen u uit om namens uw gemeente de Toekomstmeter in te vullen: een compacte vragenlijst waarmee we inzichtelijk maken hoe toekomstbestendig het klimaatbeleid van gemeenten al is en waarmee we inspirerende voorbeelden en best practices verzamelen.

De Toekomstmeter richt zich op het gemeentebestuur. Het gemeentebeleid staat centraal. De enquête bestaat uit drie delen:

1. *De feitelijke toekomstmeter*, waarin het staand beleid op basis van de omgevingsvisie of onderliggende programma's wordt vastgesteld; deze meter leidt tot een basiswaardering, waardoor een vergelijking met andere gemeenten op hoofdlijnen mogelijk is.
2. *Toelichting* over concrete doelen en voornemens, voorbeelden, belemmeringen en uitdagingen. Deze helpen om de waardering te verdiepen.
3. *Vrije ruimte*, verdere ruimte om inspirerende voorbeelden en aanvullend beleid te delen, waarvan u vindt dat het niet mag ontbreken. Dit kan leiden tot een hogere waardering.

Er zijn acht vragensets. Elk cluster van vragen is voorzien van een toelichting. Bij de laatste, negende vraag kunt u invullen welk duurzaam beleid of welke initiatieven uw gemeente ontwikkelt waar u trots op bent en graag deelt.

Het thema klimaatrechtvaardigheid staat centraal in de eerste drie vragen:

1. Voor toekomstige generaties - via uw doelstellingen
2. Als voorbeeldfunctie – via uw eigen bedrijfsvoering
3. Binnen ons energiesysteem - via de rol van energiecoöperaties

Andere onderwerpen zijn onder meer: klimaatadaptatie, verduurzaming van de gebouwde omgeving, biodiversiteit, circulaire economie en mobiliteit.

De vragenlijst kan worden ingevuld van 12 november t/m 15 december 2025. Gedurende deze periode is er vanuit Klimaatverbond Nederland een helpdesk beschikbaar tijdens kantooruren. Bereikbaar via:

- info@klimaatverbond.nl
- [088-0238900](tel:088-0238900)

Voor als u de Toekomstmeter samen met collega's invult

- U kunt de enquête tussentijds opslaan en op een later moment afronden. Dit doet u via de knop onderaan iedere pagina: 'Opslaan en later hervatten'.
- Bij het opslaan wordt automatisch een unieke link gegenereerd.
- Wilt u de vragen in samenwerking met collega's beantwoorden? Dat kan. Houd er dan wel rekening mee dat bij elke nieuwe opsla-actie een nieuwe link wordt aangemaakt. Gebruik altijd de laatst aangemaakte link om verlies van gegevens te voorkomen. Geef dit ook door aan de collega's met wie u de enquête samen invult.

Overzicht van de vragen

- *Bij diverse vragen kan, afhankelijk van het gegeven antwoord, een verdiepingsvraag tevoorschijn komen. Dit staat hieronder aangegeven met 'Indien ja' en Indien nee'. Hierdoor kan de Toekomstmeter in dit pdf langer lijken dan deze in werkelijkheid is.*
- *Het merendeel van de vragen is verplicht. Indien optioneel, dan staat dit erbij.*

Voordat we beginnen: met wie kunnen we na afloop contact opnemen?

Na afronding van de Toekomstmeter ontvangt u een pdf met uw antwoorden. Daarom vragen we om uw contactgegevens. We gebruiken deze alleen om contact op te nemen over de Toekomstmeter (bijvoorbeeld voor toelichting of terugkoppeling). Uw gegevens worden niet openbaar gemaakt.

- Namens welke gemeente wordt de Toekomstmeter ingevuld?
- Naam contactpersoon
- Email contactpersoon
- Telefoonnummer (optioneel)

1. Stel heldere doelen, dichtbij en ver weg

Totaal te behalen: 18 punten

Toelichting op de komende vragen onder 1

Deze vraag gaat over de klimaat- en duurzaamheidsdoelen die de gemeente zelf heeft vastgelegd — bijvoorbeeld in de omgevingsvisie, een lokaal klimaat- of energieplan of een duurzaamheidsagenda. We willen graag weten in hoeverre er eigen ambities zijn geformuleerd en hoe deze zijn vertaald naar concrete, meetbare doelen. Als de gemeente doelen heeft overgenomen uit landelijke of regionale plannen, horen we graag hoe die zijn aangepast aan de lokale context.

1.a.

Wordt in de Omgevingsvisie de landelijke doelstelling van 55% reductie van de uitstoot van broeikasgassen in 2030 expliciet genoemd? Wordt ook de doelstelling van 90% reductie in 2040 expliciet genoemd?

- Ja, beide doelstellingen worden genoemd
- Alleen doelstelling 2030 wordt genoemd
- Alleen doelstelling 2040 wordt genoemd
- Er worden geen doelstellingen genoemd

Indien nee

1.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

1.a. Welke stappen heeft de gemeente daartoe genomen of zijn in voorbereiding?

Open invulveld

Indien nee

1.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

1.b.

De gemeente biedt in haar Omgevingsvisie (of in onderliggende programma's, zoals gemeentelijk klimaatbeleid) een kwantitatief beeld van de verwachte reductie van broeikasgassen, inclusief toelichting op de belangrijkste emissiebronnen en/of relatie met landelijke of Europese doelstellingen.

- Ja
- Nee

1.c.

Wordt dit kwantitatieve beeld in de Omgevingsvisie of onderliggende programma's (zoals klimaatbeleid, energieplan, warmteplan) gekoppeld aan concrete doelen en ambities voor de belangrijkste thema's/gebieden waarvoor de gemeente verantwoordelijk is?

Geef hieronder het antwoord per thema

1.c.1. lokale duurzame opwekking van energie

- Ja, doel 2030 én 2040
- Ja, doel 2030
- Ja, doel 2040
- Nee

Indien nee

1.c.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

1.c.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

1.c.1 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

1.c.2. Energiebesparing bestaande bouw

- Ja, doel 2030 én 2040
- Ja, doel 2030
- Ja, doel 2040

- Nee

Indien nee

1.c.2. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

1.c.2. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

1.c.2 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

1.c.3. klimaatneutraliteit nieuwbouw

- Ja, doel 2030 én 2040
- Ja, doel 2030
- Ja, doel 2040
- Nee

Indien nee

1.c.3. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

1.c.3. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

1.c.3 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

1.c.4. duurzame warmte (gastransitie in de wijken):

- Ja, doel 2030 én 2040
- Ja, doel 2030
- Ja, doel 2040
- Nee

Indien nee

1.c.4. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

1.c.4. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

1.c.4 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

1.d.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

2. Geven jullie het goede voorbeeld?

Totaal te behalen: 10 punten

Toelichting op de komende vragen onder 2

Deze vraag richt zich op hoe uw gemeente haar voorbeeldfunctie invult in de eigen organisatie. We kijken naar beleidsdoelen en maatregelen voor de verduurzaming van de bedrijfsvoering, zoals CO₂-reductiedoelen, duurzaam inkopen of het gebruik van een (interne) CO₂-prijs. U kunt in de toelichting tevens voorbeelden geven die ook voor andere gemeenten leerzaam of inspirerend kunnen zijn.

2.a.

Staat in de Omgevingsvisie of onderliggende programma's, een verwijzing naar de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente t.a.v. duurzaamheid en de uitstoot van broeikasgassen ook in de eigen bedrijfsvoering? (De reductiedoelstellingen gelden immers ook voor de gemeente).

- Ja, met doel 2030 én 2040
- Ja, met doel 2030
- Ja, maar zonder expliciet doel
- Nee, geen verwijzing

Indien ja, maar zonder expliciet doel

2.a.1. Wat is de reden voor het ontbreken van expliciete doelen?

Open invulveld

Indien nee

2.a.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.a.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

2.a.1. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

2.a.1. Wat is de reden van het ontbreken van een verwijzing?

Open invulveld

Indien nee

2.a.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.a.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

2.a.1 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

2.b.

Wordt deze ambitie over de eigen bedrijfsvoering in de omgevingsvisie of uitvoeringsplannen, zoals inkoopnota, aanbestedingsbeleid of andere besluitvorming concreet gemaakt?

Gelieve het antwoord hieronder per vraag te geven

2.b.1. Geeft de gemeente concrete en tijdsgebonden reductiedoelen voor haar inkoop en aanbestedingen (bijvoorbeeld in lijn met landelijke CO₂-reductiedoelen voor 2030 en 2040)?

- Ja
- Nee

Indien nee

2.b.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

2.b.1 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

2.b.2. Maakt de gemeente gebruik van de inzet van een (interne) CO₂-prijs in plannen (bijvoorbeeld voor een kosten/baten analyse)?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.2. Hoe hoog is deze CO₂-prijs?

Open invulveld

Indien nee

2.b.2. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.2. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

2.b.2 Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

2.b.3. Gebruikt de gemeente bij aanbesteding een (interne) CO₂-prijs? (NB dit kan ook in een uitvoeringsplan zijn geformuleerd)?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.3. Hoe hoog is deze CO₂-prijs?

Open invulveld

Indien nee

2.b.3. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.3. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

2.b.3. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

2.b.4. Is de gemeente gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder (NB dit kan ook in een uitvoeringsplan zijn geformuleerd)?

- Ja
- Nee

Indien nee

2.b.4. Streeft de gemeente ernaar deze certificatie te behalen?

- Ja
- Nee

Indien nee

2.b.4. Kunt u aangeven waarom uw gemeente deze certificering niet wil behalen?

Open invulveld

2.b.5. Is de gemeente aangesloten bij thematische netwerken gericht op klimaatbeleid? (Zoals het burgemeestersconvenant en ICLEI: Local Governments for Sustainability).

- Ja
- Nee

Indien ja

2.b.5. Kunt u aangeven van welke thematische netwerken voor klimaatbeleid uw gemeente lid is?

Open invulveld

2.c.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

3. Ga voor een systematische aanpak

Totaal te behalen: 12 punten

Toelichting op de komende vragen onder 3

Met deze vraag brengen we in kaart hoe uw gemeente samenwerkt met lokale energiegemeenschappen en andere lokale duurzame energie-initiatieven. Denk aan samen opwekken, delen of lokaal inkopen van energie.

Als uw gemeente dit stimuleert via beleid, samenwerking of lokaal eigenaarschap, kunt u dat toelichten. Voorbeelden, beleidskaders of concrete projecten zijn welkom — ook als inspiratie voor andere gemeenten.

Het doel is zichtbaar te maken in hoeverre gemeenten werken aan een duurzame energieorganisatie waarin publieke, private en maatschappelijke partijen samen bijdragen aan de transitie.

3.a. Staat in de Omgevingsvisie of onderliggende programma's een verwijzing naar een duurzame economie en een uitwerking daarvan in een duurzaam energiesysteem verwijzend naar de rol van lokale energiecoöperaties/energiegemeenschappen?

Gelieve het antwoord hieronder per vraag te geven

3.a.1. Wordt in de Omgevingsvisie verwezen naar een duurzame economie?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.a.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.a.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.a.1. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.a.2. Wordt in de Omgevingsvisie of onderliggende documenten verwezen naar de rol van lokale energiecoöperaties/energiegemeenschappen?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.a.2. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.a.2. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.a.2. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.b.

Wordt de rol van energiegemeenschappen in de omgevingsvisie of uitvoeringsplannen concreet gemaakt?

Gelieve het antwoord hieronder per vraag te geven

3.b.1. Wordt in beleid een rol toegekend aan energiegemeenschappen als partner?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.b.1. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.b.1. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.b.1. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.b.2. Wordt in beleid een percentage lokaal eigendom vastgelegd voor bij grote wind en/of zonneprojecten (bijvoorbeeld 50% of meer)?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.b.2. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.b.2. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.b.2. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.b.3. Koopt de gemeente een deel van haar energie in via lokale of regionale energiegemeenschappen?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.b.3. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.b.3. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.b.3. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.b.4. Neemt de gemeente deel aan warmtenetten in lokaal eigendom/beheer (of als warmtenetten nog in de planning zijn: geeft de gemeente aan deelname te hebben in lokaal eigendom/beheer)?

- Ja
- Nee

Indien nee

3.b.4. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

3.b.4. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

3.b.4. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

3.c.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

4. Wees op het onvermijdelijke voorbereid

Totaal te behalen: 10 punten

Toelichting op de komende vragen onder 4

Deze vraag richt zich op de manier waarop uw gemeente inspeelt op lokale gevolgen van klimaatverandering — zoals wateroverlast, hittestress, droogte of bodemdaling. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is afgesproken om risico's in kaart te brengen en samen met partners te vertalen naar beleid en uitvoering.

U kunt hier toelichten:

- Hoe de belangrijkste risico's lokaal zijn geanalyseerd of benoemd
- Hoe deze risico's zijn verbonden met ruimtelijke keuzes of prioriteiten in de visie
- Op welke manier deze een plek hebben gekregen in de Omgevingsvisie of uitvoeringsprogramma's (zoals een hitteplan of adaptatieplan)
- Welke lokale afspraken of samenwerkingen zijn gemaakt (bijv. met GGD, zorgpartners of corporaties)

Het gaat dus niet alleen om het hebben van een plan, maar om de mate waarin dat plan aansluit bij de specifieke situatie en uitdagingen in uw gemeente en hoe klimaatrisico's een structureel onderdeel vormen van de ruimtelijke koers van de gemeente.

4.a. Wordt In de Omgevingsvisie het belang van klimaatadaptatie nadrukkelijk benoemd met een overzicht van de belangrijkste risico's voor de gemeente?

- Ja
- Nee

Indien nee

4.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

4.a. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

4.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

4.b. Heeft de gemeente een actueel hitteplan dat in werking treedt bij hittegolven?

- Ja
- Nee

Indien nee

4.b. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

4.b. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

4.b. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

4.c.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

5. Duurzame wijken en woningen

Bij het thema Klimaatrechtvaardigheid worden een aantal vragen gesteld (a t/m c) over duurzame opwekking van energie én lokaal eigendom (met de rol van energiegemeenschappen). Daarom ligt hier de focus op de verduurzaming van woningen. *Totaal te behalen: 15 punten*

Toelichting op de komende vragen onder 5.a.

Veel gemeenten hebben een transitievisie warmte opgesteld waarin per wijk een planning staat voor de overstap naar duurzame warmte. In de Omgevingsvisie kan dat verder worden uitgewerkt door aan te geven welke wijken tot 2035 of 2040 aan de beurt zijn, welke bronnen of infrastructuur worden onderzocht of ingezet, hoe bewoners worden ondersteund en in hoeverre er een koppeling is met de wettelijke instrumenten zoals de Wet collectieve warmte. Deze vraag is bedoeld om te zien hoe ver uw gemeente hierin is en of dit is verbonden met andere opgaven, zoals leefkwaliteit of energiearmoede.

5.a. Wordt in de Omgevingsvisie aandacht besteed aan de wijkaanpak naar klimaatneutrale wijken?

- Ja
- Nee

Indien nee

5.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

5.a. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

5.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

Toelichting op de komende vragen onder 5.b.

De verduurzaming van de woningvoorraad vraagt om samenwerking tussen veel partijen. Deze vraag richt zich op hoe uw gemeente die samenwerking vormgeeft en aanstuurt. Denk aan wijkgerichte programma's, gezamenlijke investeringsagenda's of afspraken met woningcorporaties en VvE's. U kunt in de toelichting laten zien hoe uw gemeente de regierol heeft ingevuld of versterkt.

5.b. Wordt in de Omgevingsvisie de regierol van de lokale overheid bij het verduurzamen van de woningvoorraad expliciet benoemd?

- Ja
- Nee

Indien nee

5.b. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

5.b. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

5.b. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

Toelichting op de komende vragen onder 5.c.

Collectieve verduurzaming biedt kansen om sneller en slimmer woningen te verduurzamen. Deze vraag richt zich op of en hoe uw gemeente dat ondersteunt — bijvoorbeeld door wijkgerichte uitvoering, samenwerking met bewonersinitiatieven of afspraken met uitvoerende partijen. Ook zijn we benieuwd op welke manier u aandacht geeft aan opschaling en uitvoerbaarheid, zoals bundeling van vergelijkbare woningen of projecten.

Het gaat bij deze vraag om de mate waarin uw gemeente de collectieve aanpak als instrument herkent en positioneert.

5.c. Wordt in de Omgevingsvisie of onderliggende plannen (zoals het warmteplan) collectieve verduurzaming van woningen expliciet benoemd?

- Ja
- Nee

Indien nee

5.c. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

5.c. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

5.c. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

Toelichting op de komende vragen onder 5.d.

Landelijke afspraken over verduurzaming van sociale huur vragen lokaal om verdere uitwerking. Deze vraag richt zich op hoe uw gemeente die vertaalslag maakt in beleid en samenwerking met woningcorporaties. Bijvoorbeeld via prestatieafspraken, gekoppelde plannen of gezamenlijke monitoring.

De focus ligt op hoe uw gemeente haar regierol waarmaakt in de lokale uitvoering van deze landelijke afspraken.

5.d. Zijn de landelijke prestatieafspraken met woningcorporaties lokaal verwerkt in gemeentelijke afspraken of beleid?

- Ja
- Nee

Indien nee

5.d. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

5.d. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

5.d. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

5.e.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

6. Werk met respect voor de natuur

Totaal te behalen: 15 punten

Toelichting op de komende vragen onder 6.a.

Bij bouwen én renoveren kan de gemeente een belangrijke rol spelen in het versterken van natuur en biodiversiteit. Deze vraag richt zich op hoe dit structureel is geregeld in beleid of plannen — bijvoorbeeld via natuurinclusief bouwen, ecologisch beheer of een soortenmanagementplan. Het gaat om een aanpak die gemeentebreed werkt, is gekoppeld aan nieuwbouw- én renovatieopgaven (zoals isolatie en herstructurering), en verder gaat dan het voorkomen van schade: ook gericht op het versterken van biodiversiteit. In de toelichting kunt u aangeven hoe dit bij u vorm krijgt en welke voorbeelden anderen kunnen inspireren.

6.a. Wordt in de Omgevingsvisie (of onderliggende plannen, zoals in een nota duurzaam bouwen en renoveren) gekozen voor natuurinclusief bouwen én renoveren als uitgangspunt?

- Ja
- Nee

Indien nee

6.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

6.a. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

6.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

6.b. Wordt in de Omgevingsvisie een aanzet gegeven voor beleid t.a.v. beschermde dieren- en plantensoorten in de gemeente, o.a. gericht op het beschermen van hun verblijfplaatsen?

- Ja
- Nee

Indien nee

6.b. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

6.b. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

6.b. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

Toelichting op de komende vragen onder 6.c.

Met ecologisch bermbeheer draagt de gemeente bij aan biodiversiteit door bermen op een natuurvriendelijke manier te beheren — denk aan gefaseerd maaien en het afvoeren van maaisel. Dit geldt voor weg- en waterbermen (dus niet speelvelden) en maakt vaak deel uit van ecologische verbindingzones of duurzaam beheerbeleid. U kunt 'ja' antwoorden wanneer dit structureel is vastgelegd in de Omgevingsvisie of in beheer- of uitvoeringsplannen.

6.c. Wordt in de Omgevingsvisie (of omgevings- of uitvoeringsplannen) natuurkwaliteit en bermbeheer besproken, en is ecologisch bermbeheer daarbij een expliciet onderdeel?

- Ja
- Nee

Indien nee

6.c. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

6.c. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

6.c. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

6.d.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

7. Maak van afval grondstof, werk circulair

Totaal te behalen: 10 punten

Toelichting op de komende vragen onder 7.a.

Met circulaire economie streeft uw gemeente naar minder grondstoffengebruik en meer hergebruik, reparatie en recycling. We zijn benieuwd of dit in uw visie of beleid is uitgewerkt in concrete doelen of maatregelen, zoals circulaire bouwregels, restafvalreductie, circulair inkopen, ondersteuning van lokale keteninitiatieven of inzet op hergebruik van materialen bij gemeentelijke projecten. We waarderen toelichtingen met concrete doelen, werkwijzen of inspirerende voorbeelden.

7.a. Wordt in de Omgevingsvisie (of onderliggende plannen) de circulaire economie beschreven, inclusief beoogde resultaten of werkvelden waarop dit betrekking heeft?

- Ja
- Nee

Indien nee

7.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

7.a. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

7.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

Toelichting op de komende vragen onder 7.b.

In deze vraag kijken we specifiek naar circulair bouwen: ontwerpen, bouwen en renoveren met maximaal hergebruik van materialen. We zijn benieuwd of uw gemeente hiervoor beleid of uitgangspunten heeft opgenomen — zoals eisen of ambities voor materiaalgebruik, afspraken over hergebruik bij renovatie of sloop, of pilots die gekoppeld zijn aan ruimtelijk beleid. Toelichtingen met concrete voorbeelden of werkwijzen zijn welkom.

7.b. Wordt in de Omgevingsvisie of onderliggende documenten (zoals een plan duurzaam bouwen/ renoveren) gekozen voor circulaire nieuwbouw en renovatie?

- Ja
- Nee

Indien nee

7.b. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

7.b. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

7.b. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

7.c.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

8. Verplaats je duurzaam

Totaal te behalen: 10 punten

Toelichting op de komende vragen onder 8

Deze vraag gaat over de manier waarop uw gemeente mobiliteit en ruimte prioriteert. Veel gemeenten werken met principes als STOMP (Stappen (lopen) → Trappen (fietsen) → Openbaar vervoer → MaaS/deelmobiliteit → Privé-auto) of de Trias Mobilica, waarbij eerst wordt gekeken naar het verminderen van mobiliteitsbehoefte en het stimuleren van lopen, fietsen en OV, vóór het inzetten op schone auto's of elektrische mobiliteit.

We horen graag of een voorkeursvolgorde is vastgelegd in uw Omgevingsvisie of mobiliteitsbeleid, én hoe dit is vertaald naar concrete keuzes — bijvoorbeeld in parkeernormen, gebiedsontwikkeling, voetgangers- en fietsinfrastructuur, deelmobiliteit of autoluwe zones. Voorbeelden of casussen helpen ons om dit goed te duiden.

8.a. Wordt in de Omgevingsvisie STOMP of een vergelijkbare voorkeursvolgorde voor vervoerswijzen beschreven?

- Ja
- Nee

Indien nee

8.a. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

8.a. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

8.a. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

8.b. Wordt in de Omgevingsvisie of onderliggende beleidsdocumenten verwezen naar de Trias Mobilica of een vergelijkbaar principe voor mobiliteitsprioritering?

- Ja
- Nee

Indien nee

8.b. Is de gemeente voornemens dit in de komende 4 jaar te doen?

- Ja
- Nee

Indien ja

8.b. In welke plannen of programma's?

Open invulveld

Indien nee

8.b. Welke belemmeringen ziet de gemeente om dit in haar plannen op te nemen?

Open invulveld

8.c.

We willen graag laten zien hoe gemeenten klimaatbeleid vormgeven. Deze open vraag is bedoeld om inzicht te krijgen in de mate waarin uw gemeente bovenstaande doelen concreet heeft gemaakt, zodat we goede voorbeelden kunnen delen en van elkaar kunnen leren.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

9. Overige duurzame initiatieven

(Optioneel)

Maximaal 20 extra punten te behalen.

9. Welke beleids- en/of actiepunten is uw gemeente aan het ontwikkelen, waar u trots op bent en die u graag wilt delen met andere gemeenten? Denk daarbij bijvoorbeeld aan beleid (platteland) om pesticidegebruik bij intensieve teelten aan banden te leggen. Of aan (stedelijk) stevige investeringen in stedelijk groen om in de wijken hoogkwalitatief groen (biodiversiteit) en verkoeling (gezondheid) dicht bij de mensen te brengen. Deel vooral best practices. Uw antwoord kan tot een hogere waardering leiden.

Open invulveld

Hier kunt u laten zien hoe concreet en meetbaar uw beleid is. Ook kunt u voorbeelden noemen die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten

Einde vragenlijst